

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2024
(OR. en)

16902/24

DEVGEN 207
FIN 1129
COAFR 444
MAMA 253
ACP 135
RELEX 1605
MIGR 463
NDICI 27

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 16 Δεκεμβρίου 2024

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 16344/24

Θέμα: Ειδική έκθεση αριθ. 17/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Καταπιστευματικό ταμείο της ΕΕ για την Αφρική – Παρά τις νέες προσεγγίσεις, η στήριξη εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς στοχευμένη» — Συμπεράσματα του Συμβουλίου (16 Δεκεμβρίου 2024)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 17/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Καταπιστευματικό ταμείο της ΕΕ για την Αφρική – Παρά τις νέες προσεγγίσεις, η στήριξη εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς στοχευμένη», όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 4070ή σύνοδό του στις 16 Δεκεμβρίου 2024.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 17/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Καταπιστευματικό ταμείο της ΕΕ για την Αφρική – Παρά τις νέες προσεγγίσεις, η στήριξη εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς στοχευμένη»

1. Αναγνωρίζοντας τις διασυνδέσεις μεταξύ μετανάστευσης και ανάπτυξης, το 2015 η ΕΕ σύστησε το καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUTF) για τη σταθερότητα και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της αντικανονικής μετανάστευσης και του εκτοπισμού ατόμων στην Αφρική, μια εξωτερική βοήθεια που προωθεί τη σταθερότητα, στηρίζει τις χώρες εταίρους για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της μετανάστευσης και των αναγκαστικών εκτοπισμών προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης και επικεντρώνεται στην πρόληψη και την καταπολέμηση της αντικανονικής μετανάστευσης, της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων. Μετά από πρώιμο πρώτο έλεγχο (ειδική έκθεση αριθ. 32/2018), το ΕΕΣ διενήργησε δεύτερο έλεγχο, στο πλαίσιο του οποίου αξιολόγησε κατά πόσον: 1) η Επιτροπή έχει υλοποιήσει τις τέσσερις συστάσεις της έκθεσης του 2018· 2) η Επιτροπή έχει λάβει δεόντως υπόψη την πτυχή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά την χορήγηση στήριξης· και 3) τα αποτελέσματα του EUTF για την Αφρική παρακολουθούνταν αποτελεσματικά, αναφέρονταν με ακρίβεια και ήταν βιώσιμα.
2. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την ειδική έκθεση αριθ. 17/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης της ΕΕ για τη σταθερότητα και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της αντικανονικής μετανάστευσης και του εκτοπισμού ατόμων στην Αφρική (EUTF για την Αφρική), η οποία εξετάζει κατά πόσον το EUTF είχε εστιάσει τη στήριξή του στην επίτευξη των στόχων του για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της αστάθειας, της αντικανονικής μετανάστευσης και των αναγκαστικών εκτοπισμών στην Αφρική, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το Συμβούλιο σημειώνει με προσοχή τα συμπεράσματα και τις συστάσεις που περιέχονται στην εν λόγω έκθεση. Επιπλέον, το Συμβούλιο σημειώνει τις ολοκληρωμένες απαντήσεις της Επιτροπής που επισυνάπτονται στην ειδική έκθεση και εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η Επιτροπή αποδέχθηκε όλες τις συστάσεις του ΕΕΣ.

3. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι το EUTF για την Αφρική συστάθηκε για να προωθήσει τη σταθερότητα και να συμβάλει στην καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης, καθώς και να στηρίζει τη βελτίωση της συνολικής διακυβέρνησης της μετανάστευσης με την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της αποσταθεροποίησης, των αναγκαστικών εκτοπισμών και της αντικανονικής μετανάστευσης, ιδίως ενισχύοντας την ανθεκτικότητα, τις οικονομικές ευκαιρίες, την ισότητα ευκαιριών, την ασφάλεια και την ανάπτυξη, και περιορίζοντας τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το EUTF για την Αφρική, το οποίο δρομολογήθηκε τον Νοέμβριο του 2015 στη διάσκεψη κορυφής της Βαλέτας για τη μετανάστευση, στηρίζει 27 χώρες στις ακόλουθες τρεις περιοχές: το Σαχέλ και τη Λίμνη Τσαντ, το Κέρασ της Αφρικής και τη Βόρεια Αφρική.
4. Το Συμβούλιο επικροτεί τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για την πρόληψη της αντικανονικής μετανάστευσης, μεταξύ άλλων μέσω ολοκληρωμένων και στρατηγικών εταιρικών σχέσεων σε διάλογο με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης στην Αφρική. Ενώ η αναπτυξιακή συνεργασία συμβάλλει ήδη στην αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης, το Συμβούλιο σημειώνει με ανησυχία τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η στήριξη του EUTF για την Αφρική παρέμεινε ανεπαρκώς εστιασμένη στην αντιμετώπιση υπερβολικά ευρέος φάσματος αναπτυξιακών δράσεων, ανθρωπιστικών δράσεων και δράσεων ασφάλειας για την ικανοποίηση ειδικών αναγκών, καθώς και το συμπέρασμα του ΕΕΣ ότι η παρεχόμενη στήριξη δεν ανταποκρινόταν πάντα πλήρως στα τοπικά πλαίσια.
5. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει επίσης ότι, ενώ το EUTF για την Αφρική κατέστησε δυνατή την ταχεία λήψη των αποφάσεων χρηματοδότησης, η διάρκεια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων, αν και μεγαλύτερη, ήταν εύλογη. Ωστόσο, υπήρχαν αδυναμίες όσον αφορά την ακρίβεια και τη βιωσιμότητα των αναφερόμενων αποτελεσμάτων, ενώ οι κίνδυνοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν αντιμετωπίστηκαν κατά τρόπο ολοκληρωμένο.
6. Το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι το EUTF για την Αφρική έχει αναπτύξει μια νέα προσέγγιση για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα βαθύτερα αίτια της αστάθειας, της αντικανονικής μετανάστευσης και των αναγκαστικών εκτοπισμών. Συνολικά, το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα έργα του EUTF έχουν αναφέρει την υλοποίηση πολλών από τις προγραμματισμένες εκροές τους και έχουν επιτύχει εν μέρει τους στόχους τους, παρά το ασταθές και εύθραυστο πλαίσιο στο οποίο λειτουργούν.

7. Η ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέχει σημαντικές παρατηρήσεις σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του EUTF για την Αφρική, καθώς και πολύτιμες συστάσεις όχι μόνο για μελλοντικά μέσα και διαδικασίες, αλλά και για μέσα που ισχύουν επί του παρόντος, όπως ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη). Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα πρέπει να βελτιώσει την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων· να λάβει υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν· να διασφαλίσει την ουσιαστική σύγκριση των βέλτιστων πρακτικών· να ενισχύσει την ικανότητα εντοπισμού, παρακολούθησης και μετριασμού των κινδύνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα· και να βελτιώσει την ακρίβεια των αναφερόμενων επιτευγμάτων. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή να λάβει υπόψη όλες αυτές τις συστάσεις στον μελλοντικό προγραμματισμό.
8. Λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει βιώσιμες προσεγγίσεις για μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ της αναπτυξιακής και της μεταναστευτικής πολιτικής, μεταξύ άλλων αντιμετωπίζοντας τα βαθύτερα αίτια της αντικανονικής μετανάστευσης με βιώσιμο τρόπο. Θα πρέπει να υποστηριχθεί η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, με ιδιαίτερη έμφαση στη χειραφέτηση των γυναικών ως παραγόντων αλλαγής για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει να συνεργάζεται με αμοιβαία επωφελή τρόπο με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης οικοδομώντας ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις. Οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να επικεντρώνονται, μεταξύ άλλων, στη στήριξη των μεταναστών, των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής στις περιοχές καταγωγής, σε πλήρη συμμόρφωση με το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι ασφαλείς και νόμιμες οδοί σύμφωνα με τις εθνικές αρμοδιότητες είναι καίριας σημασίας για την κανονική και εύτακτη μετανάστευση.

Σύσταση 1: Να αυξηθεί η τεκμηριωμένη στόχευση γεωγραφικών περιοχών και δικαιούχων

9. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το EUTF για την Αφρική καθώς αναπτύσσει μια νέα προσέγγιση για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα βαθύτερα αίτια της αστάθειας, της αντικανονικής μετανάστευσης και των εκτοπισμών, για τον εντοπισμό των κινδύνων που απειλούν τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ένα ασταθές περιβάλλον, καθώς και για την αναφορά στοιχείων σχετικά με τα σωρευτικά επιτεύγματα των δράσεων του. Ταυτόχρονα, το Συμβούλιο πιστεύει ακράδαντα ότι, για την ιεράρχηση και τη στόχευση των αναγκών, των σχετικών δικαιούχων και των γεωγραφικών περιοχών, είναι αναγκαίο ένα αξιόπιστο σύστημα δεικτών, ενώ θα λαμβάνονται παράλληλα υπόψη οι προτεραιότητες των χωρών εταίρων καθώς και η στρατηγική καθοδήγηση που παρέχει το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει αποδεχθεί τις σχετικές συστάσεις του ΕΕΣ και θα βελτιώσει τις παροχές ευκαιριών κατάρτισης στις αρμόδιες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των αντιπροσωπειών της ΕΕ, σχετικά με τη μετανάστευση κατά τη φάση προγραμματισμού και σχεδιασμού.
10. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει τη στόχευση της χρηματοδότησης που διατίθεται για θέματα μετανάστευσης, χρησιμοποιώντας σαφή κριτήρια και ακριβείς δείκτες ώστε να εξασφαλιστεί η κατάλληλη και αποτελεσματική κατανομή της χρηματοδότησης που προορίζεται για ειδικά προσδιορισμένες μεταναστευτικές προκλήσεις, βάσει στοιχείων.
11. Υπενθυμίζοντας τη διασυνοριακή διάσταση της μετανάστευσης, το Συμβούλιο ζητεί ολοκληρωμένες προσεγγίσεις κατά μήκος των μεταναστευτικών οδών και ενισχυμένη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής, διέλευσης και προορισμού, σε κάθε επίπεδο, μέσω αμοιβαία επωφελών ολοκληρωμένων εταιρικών σχέσεων.
12. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη συνοχή μεταξύ της αναπτυξιακής και της μεταναστευτικής πολιτικής. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει την ευέλικτη προσέγγιση που προβλέπεται στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη και καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει πλήρως την παρεχόμενη ευελιξία και να συνεχίσει τον εκτεταμένο διάλογο για τη μετανάστευση με τρίτες χώρες.

Σύσταση 2: Να συμπεριληφθούν τα έγγραφα του EUTF σε κεντρικό αποθετήριο προς αξιοποίηση στο πλαίσιο μελλοντικών δράσεων και να επεκταθεί η ενότητα των εγγράφων δράσης σχετικά με τα αντληθέντα διδάγματα

13. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τα έργα του EUTF, ώστε τα εφαρμόσει σε τρέχουσες και μελλοντικές χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ δράσεις για τη μετανάστευση και την ανάπτυξη και να τα αποτυπώσει στην ενότητα των εγγράφων δράσης σχετικά με τα αντληθέντα διδάγματα, σύμφωνα με τις συστάσεις του ΕΕΣ.
14. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει τις εκθέσεις της διευκόλυνσης έρευνας και συγκέντρωσης στοιχείων (REF), ιδίως όσον αφορά τη μετανάστευση, για να εξειδικεύσει περισσότερο τις μελλοντικές δράσεις.

Σύσταση 3: Να ενισχυθεί ο εντοπισμός κινδύνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να ληφθούν μέτρα για τον μετριασμό τους

15. Το Συμβούλιο σημειώνει με ανησυχία τα πορίσματα του ΕΕΣ ότι, παρά την καινοτόμο προσέγγιση για τον εντοπισμό των κινδύνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ένα δύσκολο περιβάλλον, η αξιολόγηση των δυνητικών κινδύνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν ήταν ολοκληρωμένη, και ότι δεν υπήρχε επίσημη διαδικασία για τη συστηματική παρακολούθηση των καταγγελιών για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο έργων του EUTF.
16. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της αρχής του «μη βλάπτειν» και συμφωνεί ότι απαιτούνται βελτιώσεις σε σχέση με τις μελλοντικές αναπτυξιακές δράσεις. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει και να τεκμηριώσει επίσημα την αναφορά, την παρακολούθηση και τη δέουσα επακολούθηση των καταγγελιών για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, καθώς και να εφαρμόσει αυτή την προσέγγιση σε τρέχουσες και μελλοντικές δράσεις για τη μετανάστευση που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Προτρέπει την Επιτροπή να εντείνει περαιτέρω τις προσπάθειες αυτές και να αναπτύξει μια αξιόπιστη διαδικασία για τις επακόλουθες δράσεις.

Σύσταση 4: Να βελτιωθεί η ακρίβεια των αναφερόμενων επιτευγμάτων

17. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της εναρμονισμένης μεθοδολογίας μεταξύ των αρμόδιων γενικών διευθύνσεων και υπηρεσιών της Επιτροπής, καθώς και της ακρίβειας των αναφερόμενων στοιχείων σχετικά με την υλοποίηση των έργων, αναγνωρίζοντας παράλληλα τα ζητήματα ασφάλειας και πρόσβασης που ενδέχεται να παρεμποδίσουν τις διαδικασίες επιτόπιας παρακολούθησης.

18. Τονίζει επίσης τη σημασία της αναφοράς ακριβών στοιχείων σχετικά με την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια και καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει την επιλεξιμότητα των έργων του EUTF για επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια, να εντοπίσει, το συντομότερο δυνατόν, τα έργα του EUTF που υπάρχει κίνδυνος να έχουν εσφαλμένα κριθεί ως πλήρως επιλέξιμα για επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια και, κατά περίπτωση, να διορθώσει τα στοιχεία που έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ.
19. Το Συμβούλιο συμφωνεί με τη σύσταση του ΕΕΣ όσον αφορά την ανάγκη για καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εταίρων υλοποίησης και της Επιτροπής, καθώς και για βελτίωση της ποιότητας των κοινών δεικτών και της υποβολής στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή τους. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα υποκείμενα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για τους δείκτες από τους φορείς υλοποίησης έργων, εντός των ορίων του ισχύοντος νομικού πλαισίου και των συμβατικών διατάξεων. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους τα δεδομένα στο πλαίσιο αυτό σε μόνιμη βάση και με συγκεκριμένες λεπτομέρειες όποτε τους ζητείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς.
-